

TULIB

3 1379 00974122 5

รายงานการวิจัย

เรื่อง

หลักฐานทางโบราณคดีและประวัติศาสตร์ของ
คนไตในเมืองเชียงใหม่(จังหวัด)
มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน

โดย

รองศาสตราจารย์ สุมิตร ปิติพัฒน์
หวัง ก้วเสียง
ถาว หมิงก๊วย
หลี่ ไคยิ่น
และหลี่ ชางหยง

โครงการวิจัยได้รับทุนสนับสนุนจาก
สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
พุทธศักราช 2546

อภิรักษ์นันทนาการ
- 2 S.A. 2546

๑๓๐

DS

๗๓๑

๗๘๕ ๗๔๖๒

๗.๒

ถ้อยแถลง

สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีโครงการวิจัยเกี่ยวกับชนชาติไท ซึ่งครอบคลุมไม่เพียงแต่การศึกษาคนไทยในประเทศไทยเท่านั้น หากยังครอบคลุมไปถึงคนไทกลุ่มอื่นๆ ที่อาศัยอยู่เขตประเทศไทย เช่น ในประเทศลาว เวียดนาม จีน พม่า และอินเดียอีกด้วย กลุ่มคนไททั้งหลายดังกล่าวมีพื้นฐานทางภาษาและวัฒนธรรมดั้งเดิมร่วมกันมาตั้งแต่ครั้งโบราณ แต่จากการที่คนไทได้อพยพเคลื่อนย้ายไปตั้งถิ่นฐานอยู่ห่างจากกันมาก ครอบคลุมอาณาบริเวณกว้างขวางภายใต้สภาพภูมิศาสตร์ตลอดจนเงื่อนไขทางสังคมและการเมืองที่แตกต่างกัน ก็ได้ทำให้คนไทยเหล่านั้นมีสภาพชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่นในปัจจุบันแตกต่างตามไปด้วย การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคนไทนอกประเทศไทยดังกล่าวได้นำมาซึ่งความรู้เกี่ยวกับพื้นฐานและพัฒนาการทางสังคมและวัฒนธรรมดั้งเดิมของชนชาติไท ตลอดถึงความสัมพันธ์ที่มีระหว่างคนไทกับกลุ่มชาติพันธุ์เพื่อนบ้านอื่นๆ นอกจากนั้นยังช่วยให้ได้ค้นพบว่าคนไทบางกลุ่มยังคงสามารถรักษาแผนวัฒนธรรมดั้งเดิมไว้ได้อย่างน่าอัศจรรย์

ผู้วิจัยได้เดินทางไปสำรวจคนไตหลายชุมชนในพื้นที่ของจังหวัดชื้อเหมา มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน ครั้งแรกเมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2545 และครั้งที่สองในเดือนตุลาคม ปีเดียวกัน ด้วยความร่วมมือและอำนวยความสะดวกอย่างดียิ่งจากผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นของคณะกรรมการบริหารกิจการชนชาติส่วนน้อยของมณฑลยูนนาน พบว่า อำเภอจิ่งตงหรือเมืองเซียงทุงเป็นเมืองสำคัญของคนไตที่ปรากฏหลักฐานทางประวัติศาสตร์และแหล่งโบราณคดีอันมีค่า อันบ่งชี้ได้ว่าบริเวณนี้เคยมีคนไตปกครองมาอย่างยาวนาน ทว่าไม่มีใครรู้จักนัก จึงได้ขอให้นักวิชาการฝ่ายจีนศึกษาข้อมูลและเขียนรายงานเพื่อนำเสนอความก้าวหน้าในการค้นพบหลักฐานสำคัญใหม่เกี่ยวกับร่องรอยประวัติศาสตร์และโบราณคดีของคนไทในจีน

งานชิ้นนี้เป็นผลงานที่สืบเนื่องจากงานวิจัยชิ้นก่อนของผู้วิจัยเรื่อง "คนไทและเครือญาติในมณฑลไหหลำและก๊วยโจว ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน" (พ.ศ. 2542) "ไทและจ้วงในมณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน" (พ.ศ. 2543) และล่าสุดเรื่อง "คนไตในชื้อเหมา มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน ประวัติศาสตร์การเมือง สังคมและวัฒนธรรม" (พ.ศ. 2546) หากงานชิ้นนี้เป็นการรวบรวมงานค้นคว้าของนักวิชาการและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นของจีนเกี่ยวกับสภาพทั่วไป การวิจัยทางประวัติศาสตร์ และแหล่งโบราณคดีชนชาติไตในเมืองจิ่งตง ปัจจุบันเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดชื้อเหมา ซึ่งเป็นบริเวณสำคัญที่เคยมีคนไตอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นและมีเจ้าเมืองชาวไตปกครองมาช้านาน ขณะที่ทุกวันนี้คนไตได้หายสาบสูญไปเกือบหมดแล้ว มีเพียงหลักฐานทาง

ประวัติศาสตร์และโบราณคดีที่ปรากฏเป็นร่องรอยให้ศึกษาค้นคว้าเท่านั้น รายงานชิ้นนี้จึงเสมือน
บันทึกหน้าใหม่ของการศึกษาวิจัยเรื่องชนชาติไทในอาณาบริเวณลุ่มแม่น้ำโขงตอนกลางและแนว
เทือกเขาอ้ายลาวตลอดจนลุ่มแม่น้ำแดงที่เชื่อมต่อกัน ในแง่ของการค้นพบหลักฐานประวัติศาสตร์
โบราณคดีและวัตถุโบราณอันทรงคุณค่าที่จะนำไปสู่การวิเคราะห์และความเข้าใจทางประวัติ
ศาสตร์สังคมและวัฒนธรรมต่อไป

ด้วยความช่วยเหลือและประสานงานของคณะนักวิชาการจีนจากสถาบันชนชาติส่วนน้อย
ของมณฑลยูนนาน ศาสตราจารย์ หวัง กั๋วเสียง ที่ให้ความสนใจและร่วมเดินทางไปอำนวยความสะดวก
สะดวกในการเก็บข้อมูลภาคสนามด้วยโดยตลอด คุณถาวร หมิงกั๋ว คุณหลี่ โคยีน และคุณหลี่
ซางหยง เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ผู้ร่วมเขียนบทความจากอำเภอจิ่งตง อาจารย์ช้วน อิติอรุณพงษ์ และ
อาจารย์จุน ฟ่าน ผู้แปลบทความและเป็นล่ามในงานภาคสนาม ศาสตราจารย์ ยรรวง จิระนคร
(เจีย แยนจอง) ได้กรุณาอ่านต้นร่างพร้อมข้อเสนอแนะและวิจารณ์ที่มีประโยชน์งานชิ้นนี้สำเร็จ
ลงด้วยความเรียบร้อยทุกประการ รองศาสตราจารย์ ดร.เสมอชัย พูลสุวรรณ ที่ร่วมเดินทางไป
ภาคสนามและเก็บข้อมูลในงานวิจัย และคุณดำรงพล อินทร์จันทร์ ผู้ช่วยวิจัยที่ช่วยบันทึกภาพ ขอ
ขอบพระคุณต่อทุกท่านที่ได้เอ่ยนามและไม่ได้เอ่ยนามข้างต้น

ขอขอบคุณสถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่ให้ทุนสนับสนุนโครงการวิจัย
คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่อนุมัติให้ผู้วิจัยและคณะเดินทางไป
ไปเก็บข้อมูลภาคสนาม เจ้าหน้าที่และผู้บริหารคณะกรรมการกิจการชนชาติส่วนน้อยของมณฑล
ยูนนาน นักวิชาการและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นในอำเภอจิ่งตง ตลอดจนชาวไตทั้งหลายในแต่ละชุมชน
ที่ให้การต้อนรับอย่างอบอุ่นและให้ความรู้อย่างมากมาตลอดระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน

สมิตร ปิติพัฒน์
หัวหน้าโครงการวิจัย